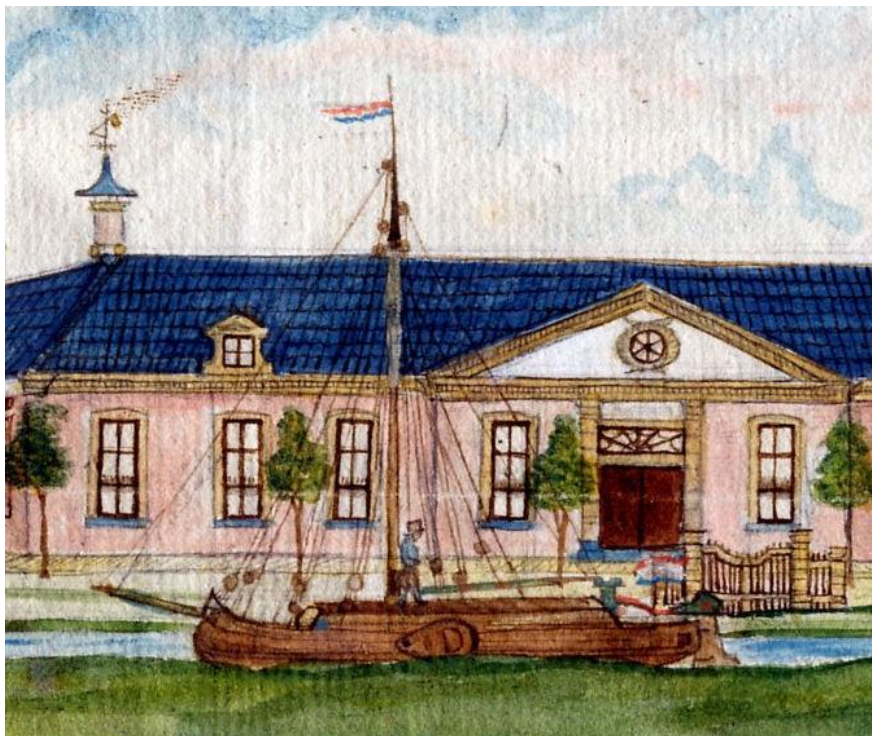

ALLE HANDEN OP HET DEK

MENSEN RONDOM DE SCHIPPERIJ

©Albert Metselaar, Hoogeveen 2015 albertmetselaar@home.nl

Een kleine Hoogeveense praam voor het Armwerkhuis, 1^e helft 19^e eeuw. Er moest heel wat gebeuren, voor een schipper zijn lading weg kan varen. Om te beginnen moet er een schip worden gebouwd, dat volledig van tuigage moet worden voorzien. De turf moet worden gegraven, gedroogd, aan boord gebracht. De vaart moet worden gegraven. Om maar wat te noemen. Rondom die schipperij zijn zoveel handen aan het werk geweest, dat een overzicht ondoenlijk leek. Enkele registers uit de Franse Tijd konden uitkomst bieden. We richten ons daarbij op de schipperij zelf, niet op de veenarbeiders. Natuurlijk waren ook die onmisbaar, maar hun werk verdient een eigen studie.

Een schippersplaats als Hoogeveen heeft door de jaren heen zoveel mensen aan het werk gezet, allemaal rondom die schipperij, dat een volledig overzicht niet te doen is.

Gelukkig zijn er enkele bronnen bewaard gebleven, waarin we namen van schippers uit een specifieke periode vinden. Er zijn pas lijsten met schippers bekend uit het einde van de 17^e eeuw. In 1693 waren er volgens de haardstedenregisters 93 praambe-zitters in Hoogeveen. Dat is wat anders dan het aantal schippers. Sommige mensen hadden meerdere pramen, anderen voeren wel op het Hooge Veen, maar woonden er niet. Weer anderen hadden een pram en huurden een zetschipper in. Twee jaar eerder, 1691, was het bezit of het zelf varen nog wat meer uitgesplitst. Het haardstedenregister meldde een praam, pramen of het feit dat iemand schipper was. Dit is de oudste registratie van de schippersbevolking. We vinden daarin 69 namen die te koppelen zijn aan de schipperij. Dat zegt niet dat er 69 schippers waren, want van diverse huishoudens is aangegeven dat ze pramen hadden, meervoud. Het gaat hier om:

Haardstedenregister Echtens-Hoogeveen 1691:

**Haagje:
(7 schippers of praambe-zitters)**

*Jan Jacobs, schipper.
Smans Mulder, schipper
Wijger Wijgers Puis, Schipper.
Claes Prinsen, schipper.
Egbert Scholte Paepe, schipper.
De weduwe van Suebers Thijes met zoon en praam.
Wijger Wijgers Mosse, schipper.*

**Oostkant Hoofdstraat:
(9 schippers of praambe-zitters)**

*Andries Boeles, schipper.
De weduwe Sijses, met de praam.
Roelof Geerts Cromholt, schipper.
Jan Berents Smedinck, schipper.
Hendrik Schoesmeer, schipper.
Henrick Henricks Gulicher, schipper.
Roelof Lamberts, schipper.
Henrick Henricks met zoon en praam.
Aaldert Coerts, schipper.*

Haardstedenregister Zuidwoldiger Hoogeveen 1691:

Westkant Hoofdstraat:

(1 praambe-zitter)

De weduwe Starcken met de praam.

**Rondom de Schutstraat:
(33 schippers en praambe-zitters)**

*Roelof Woest van 't Veen, pramen.
Lucas Andries, Pramen.
Wolter Hermans Gortworst, pramen.
Jan Arents, pramen.
Wolter Kiers, pramen.
Hendrick Klinckjen, pramen.
De weduwe van Groote Frerick met de zoon Hendrik, een praam.
Jan Bellert, schipper.
Jan Frerickx, pramen.
Berent Jacobs Hutte, pramen.
Herman Smant, pramen.
Egbert Jans, pramen.
Tijmen Jans, pramen.
Jan Mol, pramen.
Jan Otten, pramen.
Hilbert Jacobs Struuck, pramen.
Jannes Jacobs, Schipper.
Jan Bartols Botter, schipper.
Jan Willems, schipper.
Lense Henricx Tuijl, schipper.
Wijcher Puijs, schipper.
Albert Henricx Knappert, schipper.
Arendt Thijmons, schipper.*

Willem Henricx met de zoon en de
praam.

Peter Claes, schipper.

De weduwe van Albert Scholten
met de zoon en praam.

Lense Volckers, schipper.

Volcker Lensen, schipper.

Egbert lensen met de zoon en
praam.

Jan Geerts Schipper.

Peter Haeckoorn, schipper.

Herman Henricx Paepe, schipper.

Claes Huestinck, schipper.

Rondom de Alteveerstraat:
(28 schippers en praambezitters)

Henrick Hoeckman met zijn zoon
en de praam.

Jan Egberts, schipper.

Sijmon Egberts, schipper.

Jannes Goverts, schipper.

Jan Berens Kwee, schipper.

Wolter Arents, schipper.

Geertman Bisse, schipper.

Jan Woesten, schipper

Henrick Jans Starcken, schipper.

Jacob Danser, schipper.

Herman Wijchers, schipper.

Coop Claesen, schipper

Henrick Veuger, schipper.

Jan Coenders, schipper.

Jan van Waps met de zoon en
praam.

Leffert Roelofs, schipper.

Jacob Luggerts, schipper.

Arendt Schuijrinck, schipper.

Henrick Foecken, schipper.

Foecke Booijs, schipper.

Lucas Jans, schipper.

Henrick Alberts Fijten, schipper.

De weduwe van Geert Henrickx
met de zoon en praam.

Wolter Jans, schipper.

Geert Goedt Coop, schipper.

Peter Smoock, schipper.

Albert Fijten, schipper.

Gerrit Oosterholdt, schipper.

Pesserveld:

(1 schipper)

Camer Jans zwager, een schipper.

Totaal: 79 schippers en praambe-
zitters waarvan 1 in het Pesser-
veld, 16 in Echtens-Hoogeveen en
62 in Zuidwolder Hoogeveen.

De voorkeur van de schippers lag
dus bij het gebied buiten Echtens-
Hoogeveen.

Henrick Jans Rob - - - / 2 - -
roeloff woofst bank van praam - / 2 - -
De wvd: van fuyfde ruytfe. - - / 2 - -
Lucas Andrijs. praam - - / 2 - -
De wvd: van Jan de goets. - / 2 - -
Wijmoer Buroach. - - - / 2 - -

Een blik in de haardstedenregisters. In dit geval het haardstedenregister van Zuidwolder Hoogeveen van 1691. Op basis van het feit of men arbeider was of een praam bezat, werd de hoogte van het haardstedengeld = woongeld betaald. De registers zelf ogen als een lange rij van namen en bedragen, opgetekend in een handschrift dat niet de onze is. Wie echter de systematiek weet te doorgronden, ziet dat een voor een alle kanten van een opgaande werden opgetekend, haalt de verschillende buurten van Hoogeveen eruit, en kan aan de hand van diverse registers naast elkaar de ontwikkeling van het dorp Hoogeveen in kaart brengen. Belastingdruk als welkome bron.....

Om te weten wie de schippers waren kunnen we terecht bij de lastgeldregisters. Dat van 1693 is het oudste register dat bewaard is gebleven. Over heel 1693 vinden we daarin 2853 scheepsladingen vermeld. We vinden 16 maal een datum vermeld waarop de schippers hun lading aan konden geven en vervolgens een bijlet ontvingen om te laten zien bij de peilbalk en bij tussentijdse controles. Dat maakt gemiddeld 178 pramen per vloot. De inschrijfdata waren:

3 februari	30 mei	18 september
7 maart	24 juni	7 oktober
14 maart	8 juli	14 oktober
5 april	26 juli	27 oktober
19 april	10 augustus	
15 mei	31 augustus	

Diverse namen komen we keer op keer tegen in de afvaartregisters. We concentreren ons op de eerste vloot van dat jaar. De schippers van dat moment geven een mooie indruk van de schippers van het dorp op het Hooge Veen. Op 3 februari stonden de schippers voor de administrateur van het lastgeld, en betaalden voor een praam vol zwarte turf (z) acht stuivers of grauwe turf (g) twaalf stuivers. We zien in volgorde van noteren de volgende schippers passeren:

Wolter Jans g	Hendrick Bellert z	Hendrick Roelefs z
Wijgger Jans g	Jacoob Hendricks z	Hendrick Alberts g
Wolter Arents g	Derck Hermes g	Hilbert Jacoobs z
Hendrick Arents g	Frens Wolters z	Koop Klaes z
Jan Eijlerts z	Geijs Alberts g	Abram Harms g
Wijgger Jans Smant g	Jacoob Miggeels g	Jacoob Vreericks
Arent Schuijrinck z	Jan Jacoobs g	Roelef Lamerts g
Reijnt Koenders z	Pieter Jans z	Jan Jans Hulst z
Geert Goetkoop z	Geert Geerts z	Luijckes Jans z
Jacoob Luggers g	Arent Jans g	Harmen Klunder z
Hendrick Klinckijn z	Jannes Jans z	Faecke Booeijs z
Miggeel Jacoobs z	Lamert Wolters z	Klaas Hochtinnck z
Jan Koenders z	Jan Jonckers z	Egbert Jans z
Egbert Wolters z	Jan Geerts g	Geert Alberts z
Lense Egberts G	Seijne Alberts z	Klaes Jans z
Jan Jacoobs z	Jan Kuijck z	Jan Klaes g
Jacoob Sanders g	Jan Pot g	Goosen Jans z
Marten boonen z	Hendrick Alberts z	Hendrick Vreericks z
Bartelt Egberts z	Gomes Martens z	Jan Jacoobs z

Hans Hendricks z
 Andries Hendricks z
 Wijmer Bartels g
 Evert Wolters g
 Harmen Smant g
 Pieter Pieters g
 Alert Koerts g
 Hendrick Koerts g
 Hendrick Hoeijer z
 Geert Hendricks z
 Hendrick Hessels z
 Jan Alberts z
 Henneman Alberts g
 Pieter Harmens g
 Arend Tijmens z
 Harmen Hendricks g
 Braen Ael z
 Hendrick Alberts z
 Sijmen Alberts z
 Roelef Gerreijts g
 Bartelt Roelefs z

 Albert Hendricks z
 Lentse Hendricks z
 Jacob Assijs g
 Roelef Jans z
 Roelef Arents z
 Hendrick Geerts g
 Wijgger Wijggers g
 Arent Saeijer z
 Sijmen Jans z
 Jan Seijnen z
 Roelef Roelefs z
 Klaes Hermes z
 Klaes Wilms z
 Klaes Hendricks z
 Hendrick Hendricks z
 Jan Geerts z
 Jacob Geerts z
 Jan Luggerts z
 Jan Huls z
 Jan Jansen Wuest z

 Lense Volckers z
 Hendrick Harms z

Wolter Harms z
 Jannes Goovers z
 Hendrick Jans g
 Jacob Hagen z
 Jan Brous z
 Jan Otrten z
 Sijmen jans z
 Hendrick Faecken g
 Lambert Jans z
 Jan Vreericks z
 Roelef Pouwels z
 Klaes Lensen z
 Kneeleijs Broers z
 Wolter Jans z
 Koop Jans z
 Roelef Geerts z
 Jan Dercks g
 Broer Volckers z

 Roelef Willems g
 Egbert Jans z
 Egbert Hendricks z
 Hendrick Willems z
 Pieter Hendricks z
 Tijdoores Goovers z
 Harmen Wijggers z
 Wolter Harms g
 Wolter Kiers z
 Leffert Roelefs z
 Jan Arents z
 Wijgger Hendricks g
 Roelef Kromholt z
 Jan Beerents g
 Jan Hartman z
 Evert Harems z
 Koop Jans g
 Egbert Jans z
 Jan Jacoobs s
 Bouwer Jans z

 Anderies Boelen z
 Jan Beerents z
 Hendrick Jans z
 Geerijt Jans z
 Willem Hendricks g

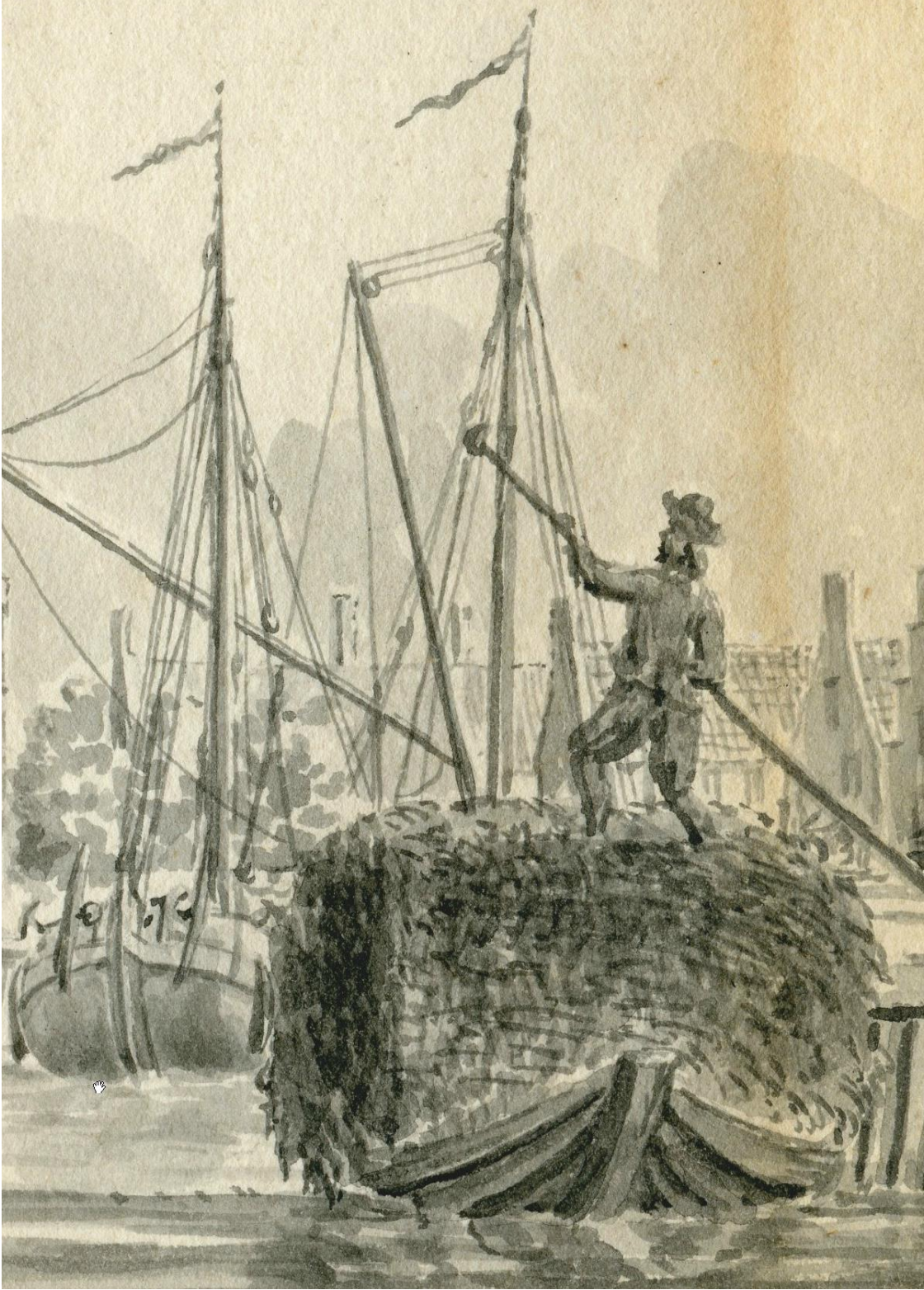
Gerreijt Roelefs g
 Luijckes Harms g
 Heijne Harms z
 Emmerick Everts g
 Roelef Alberts g
 Nicke Arents z
 Kier Roelefs g
 Hendrick Jans g
 Albert Jans g
 Jan Botter g
 Wolter Egberts z
 Jan Egberts z
 Goosen Egberts g
 Pieter Gerbrants z
 Rutger Jans z

 Hendrick Jans z
 Albert Jacoobs z
 Hendrick Toomes z
 Arent Jans z
 Alber Everts z
 Jan Everts z
 Albert Egbertes z
 Klaes Schuijrinck g
 Jan Jans g
 Jan Arents g
 Jan Bartels g
 Alert Lamerts z
 Jan Harms g
 Beerent Jacoobs z
 Lamert Harms z
 Hendrick Wolters z
 Hermen Hendricks g
 Klaes Prins g
 Jan Klaes g

 Hendrick Lamerts z
 Luijckes Gerreijts z
 Luijckes Assen z
 Hulst ½ g

 184 schippers met 184
 pramen.
 Totale inkomsten: f
 97,12,-

Zo ongeveer, zo moet het eruit hebben gezien, toen de Hoogeveense praamschuivers met hun brandschuiten aankwamen bij de turfmarkt in Zwartsluis, eind 17^e eeuw. We zien de schipper op de schuit met zijn 'boom' de kracht opvangen, zodat hij niet te hard tegen de kant komt. Op de achtergrond liggen de grotere schepen al klaar, waarmee de turf over de Zuiderzee gevaren kan worden. Als dat al de bestemming zal worden. Heel wat turf ging de IJssel op, richting steenfabrieken.

Andere jaren voer men veel langer door. Men voer soms zelfs nog tussen Kerst en Oud- en Nieuwjaar. Een kleine vloot van 18 schippers liet zich op 27 december 1708 inschrijven. Hun namen:

Lense Volckers
Jan Lensen
Hendrik Albers
Welmer Gerris
Hendrik Hendrik
Lense Hendrik

Hendrik Frerik
Hendrik Kaats
Jan Seijnen
Roelof Egbers
Wyllim Egbers
Claas Geers

Jan Duerks
Klaas Gosens
Tonijs Martens
Jan Wolters
Petter Hendrik Kline
Jan Garsten

De winter van 1693 op 1694 was een extreem koude winter. Bij vorst kon men niet varen, zelfs al zou men de vaart open weten te houden, want dan waren de verlaten bevroren en raakten gemakkelijk beschadigd. Dat zal de reden zijn geweest dat men in 1693 na de terugkeer van de vloot van 27 oktober niet meer afvoer. Als de vorst eenmaal greep had gekregen op het water, dan was het vele water in Hoogeveen en omstreken zoals we het oosten van ons land kennen van de schilderijen van Hendrick Avercamp.

Hendrick Avercamp. Ijsvermaak.

Door een ambtelijk trekje uit de Franse Tijd is eveneens een prachtige doorsnede uit diep periode te maken. In de haardstedenregisters werd in 1804 namelijk zoveel informatie bij iemand genoteerd, dat we een beeld kunnen krijgen van de schippers en de praambezitters. Schippers waren ook vaak praambezitters, maar een enkeling was geen schipper, en had toch een praam. Dat werd dan apart vermeld. Een enkele keer is ook vermeld dat iemand de kost verdiende als schippersknecht. De indruk is echter dat dit vrij onvolledig is, zodat die personen niet zijn geïnventariseerd. Dat kon wel weer enkele jaren later. Toentertijd moest namelijk iedereen met een beschermd beroep 'patent', vergunning, aanvragen om zijn werk te mogen doen. De veenarbeiders en de schippers hoefden geen vergunning aan te vragen. Andere beroepsgroepen wel. Dat was voor het laatst in 1811. Men lijkt niet ieder jaar een patent aangevraagd te hebben, of het patent gold voor een groep waar men deel van uitmaakte. Dan was het maar net op wiens naam dat stond. Voor een goed beeld zullen we hier dan ook twee jaren naast elkaar eruit lichten. We beginnen met een naamlijst van de schippers uit 1804 en gaan dan over naar de andere beroepsgroepen rondom de schipperij.

Schippers en praambezitters in 1804

(Bij gewone schippers geen bijzondere vermelding, wanneer ze niet zelf voeren maar wel een praam bezaten is dit apart vermeld. Een enkeling kreeg een aparte vermelding omdat zijn schipperij niet veel voorstelde.)

Hollandse Rot:

Coendert Jans Scholten
 Pieter Barghuis, praam
 Hendrik van Dalen
 Albert Steenbergen, praam
 Jan Westerman
 Jannes Jacobs Sempel
 Jan Jans Giethoorn
 Harm Alberts Koster, praam
 Jan Christiaans Hartman, praam
 Roelof Jans Jonker, geringe schipper
 Wed. Klaas Kleijnmeijer, praam
 Jan Slot van Oosten
 Arent Lamberts Hartman
 Jan Simens Scholten
 Warner Jacobs
 Klaas Troost
 Hendrik Martens
 Reijer Harms Koster
 Geert Harms Meijer
 Willem Stevens Snippe
 Jannes Thijs Thalen
 Jan Harms Koster

Jan Koers
 Steven Hendriks Snippe
 Jan Bremer, geringe schipper
 Berent Bosman
 Geert Willems Kaptein,
 geringe schipper
 Wed. Jan Berents, praam
 Wed. Albert W. Klinkien, praam
 Wed. Lambert Bars Hartman, praam
 Jacob Alberts Scholten,
 geringe schipper
 Koert Arents Hartman,
 geringe schipper
 Jurrien Jans Hartman
 Arent Seinen
 Hendrik Alberts Kat
 Klaas Stevens Snippe
 Jan Thijs
 Wed. Jan Naantjes
 Arent Berents Breider
 Leendert Kreeft
 Albert Jans Kattouw
 Jan Berents Vos
 Hendrik Botjes (Metselaar)

Jan Steen
 Jan Bouwmeester, praam
 Harm Post
 Hendrik Paddinge
 Jan Egberts Ymker
 Simon Harms Scholten
 Albert Sepen, geringe schipper
 Wed. Hilbert Tigelaar, praam
 Wed. Koert Slot, praam.
 Reinder van Oosten
 Hendricus Nijmeijer
 Jan Koenderts Scholten
 Jacob van Oosten
 Willem Stoter
 Warner Stoter, praam
 Jan van Dalen

Noordse Rot:

Roelof Nieuwenhuis, praam
 Hendrik Geerts
 Lambert Jans Hartman
 Jan Pieters Blokzijl
 Jan Mol
 Roelof Jans Klinkien
 Wed. Hilbert Wijkman, praam
 Stoffer Aalderts
 Jan Veltman
 Pieter Geugjes
 Hendrik Jongevos
 Jan Jans Blokzijl
 Jan Pieters Strijker
 Derk Hendriks
 Jan Vos
 Egbert Berents Boer
 Pieter Jans Blokzijl
 Geert Goosen
 Pieter Claas
 Jurjen Veltman
 Lambert Veltman
 Berent Bremer
 Jan Arents Metselaar
 Derk Veltman
 Egbert Zwijs
 Steven Willems Snippe
 Wed. Jan Post, praam

Jan Stevens
 Pieter Jans Peggeman
 Jan Andries
 Harm Warmels, praam
 Hendrik Wessels
 Meine Jans
 Egbert Veltman
 Jan Clos
 Wed. Egbert Koetsier, praam
 Harm Egberts Ymker
 Jan ten Kleij, geringe schipper
 Gerrit Loman
 Arend Coenders
 Hendrik Stoter, praam
 Geert Willems
 Hendrik Hendriks Oude Vos
 Hendrik Lunenburg
 Arend Kuiper Winkel
 Jan Lamberts Hartman
 Wed. David Meiboom, praam
 Roelof Reinds

Pesserveld:

Klaas Gort
 Berend Stoter
 Jan Klos
 Hendrik Jans Otten
 Roelof Jans Otten
 Berend Berend
 Jacob Koster
 Jan Reinds
 Harm Alberts Stoter
 Hermanus Smedink
 Hendrik Jans Kroesen,
 geringe schipper

Wester Rot:

Reinder Pieters Steen, praam
 Arend Reinders Steen
 Jacob Boelen
 Berend Kreuse, geringe schipper
 Jan Palstering, geringe schipper
 Arent Jans Giethoorn
 Arent Peters Oegjen

Geert Hendriks Bokkum
Jan Markus, geringe schipper
Jan Veuger
Jacob Berents Hutten
Jan Arents Sterken
Karst Jacobs
Arent van Oosten, praam
Jan Wessels
Wed. Albert ten Heuvel, praam
Berent Kleinmeijer
Klaas van Dalen
Paulus Prijs ter Stege, praam
Egbert ter Stege en zoon, praam
Peter Bruins Slot, praam
Stoffer Lucas
Egbert Bruins, praam
Peter Carsten, praam

Zuidwoldinger of Sloodse Rot:

Jan Berents Bakker, praam
Jan Bruins Smit, praam
Ibeling de Jonge
Hendrik Meinen
Wed. Gerrit Klaas en zoon,
hebben een praam
Egbert Wolters Lap
Booij Bosman
Jan Smit
Pieter Gerrits Knol
Fake Willems Klijne
Lambert Egberts Iemker
Teunis Egberts Iemker
Roelof Klos

Jan Willems Kaptein
Jacob Derks Loman
Jan Quint
Jacob Geerts Booij, geringe schipper
Lucas Derks Lichtendonk
Jan Koenders Scholten
Geert Botter
Jannes Jans Giethoorn
Wiecher Puis
Jan Heijns ten Caate
Fake Stoffers
Roelof Hendriks Oogjen
Jan Poul Winters, praam
Hendrik Jans Hagen
Koert Alberts Winkel
Harm Berents ten Kleij
Lucas Derks ten Cate, praam
Albert Sterken
Jakob Koeling
Aldert Roelofs, praam
Werner Hendriks
Hendrik Gerrits Knol
Egbert Egberts de Jonge
Hendrik Werners
Wed. Jan Alberts Hartman, praam
Arnoldus Jacobs, geringe schipper
Wolter Stevens Snippe
Jacob Harms Scholten
Jannes Koelink
Harm Koenders
Hendrik Lensen
Harm Hendriks Booij

De hiervoor genoemde schippers woonden aan wal, vandaar dat ze haardstedengeld moesten betalen. Een woonbelasting, gebaseerd op het aantal haardsteden, haardplaatsen, oftewel de gezinnen in één leefruimte. Het steeds groter worden van de Hoogeveense praam, waardoor de kleine praam steeds minder klein bleef, maakte ook het wonen aan boord mogelijk, voor een kleine groep schippers. In het haardstedenregister van 1810 vinden we achterin dit lijstje namen van schippers die geen huis meer hadden. 15 man.

Schippers

• Hend Jacobs Boer
• Doelof Hend binke
• Jan Meyner Jernhouder
• Jan van Liester
• Hend Hendriks kroes
• Jan gozens
• Doelof Biers Hertman
• Pieter Gerrits knol
• Doelof Hütten
• Merten Jans Scholten
• Salomon Koerts
• Albert ten Nieuwe
• H. J. Smit Kleermaker
• Jan Streubger
• Harm Ruets of Hagezand

Op de vorige bladzijde zien we het pand in huidige Schutstraat, waarvoor op aangegeven dagen op 2 ½ voet diepte een balk door de vaart werd gelegd. Alle schippers moesten erover varen. Wie bleef ‘hangen’ op de balk, was te diep met turf beladen en pleegde ‘balkbreuk’. Dat betekende een boete en afladen wat teveel was. Dit deed men omdat de vaart niet dieper was. Wie in de vaart zelf zou blijven steken, vertraagde de hele vloot.

Het patentregister over 1810 en 1811

We vinden in 1810 en 1811 de volgende personen, beroepsgroepen en beoefenaars in het register vermeld, waarbij een link ligt naar de schipperij:

Schippersknechten van 1810:

Hendrik Roelofs Martinus
Albert Hendriks Wierborzel
Stoffer Derks
Jan Kuiper
Gerrit Eggen
Tijs Faken Talen
Hendrik Hendriks Kamman
Gerrit Koerts
Arend van Oosten
Jannes Veuger
Geert Jans booy
Berend de Rode
Arend Jans Winkel
Kornelis Jans Klunder
Hendrik Jans smit
Egbert Berends Slot
Gerhart Pieters
Hendrik Huberts
Lambert Gerrards Koster
Jannes Goverts
Hendrik Jans
Jannes Remken
Jan Stoffers
Jan Roelofs Rouw
Roelof Slag
Jurjen Arents
Jan Berends Davenschot
Willem Gerets Korten
Jakob Pieters Peggeman

Roelof Hendriks Dodevis
Herm Hendriks Veldman
Reinder Hendriks
Klaas Jurjens
Hendrik Jans ten Kleij
Willem Hendriks Zwiers
Klaas Hartman
Jan Alberts Booije
Jan Roelofs de Jonge
Hendrik Brink
Jan Geerts Kaptein
Bernardus Offers
Roelof Jans Banen
Jacob Jans Hartman
Geert Jacobs
Hendrik Everts Tromp
Jan Harms Ymker
Klaas Jakobs Botter
Klaas Hilberts
Hendrik Faken
Tijs Jannes Thalen
Berend Jans Klos
Jan Arends
Berent Kwint
Jan Geerts
Stoffer Derks
Egbert Jans Ymker
Albert Jans Klos
Jannes Fernhout
Hermannus Schaap

Schippersknechten van 1811:

Jannis Goverts
Hendrik Jans Smit
Hendrik Faken Kleine
Jannes Veuger
Thijs Fake Lolen
Gerrit Koers
Hendrik Jans Kamman
Egbert Berents Slot
Reint Berens Bremer
Jan Arends Giethoorn
Jan Harms Imker
Cornelis Klundert
Beerend de Roode
Klaas Christiaan Hups
Jan Leffers
Geert Jans Booy
Hendrik Huberts
Klaas Jajens
Egbert Jans Iemker
Albert Hendriks Wierbos
Hendrik Kampman
Jan Jans Cleer
Wessel Jans
Hendrik Willems ten Hoorn
Laurens Wesseling
Arend Arends Winkel
Berend C. Kwint
Jan Jans
Jan Markas
Bernd Alfens Ridder
Arend Lamberts Hartman
Jurjen Arends Hartman
Jan Hendriks Vos
Jan Berents Davenschot
Hannis Joh. Talen
Hendrik Zweerts
Jan Roelofs Rouw
Hendrik Jans ten Kleij
Klaas Jans boer
Stoffer Dirks
Jan Remken
Hendrik Nijmeijer
Roelof Slag
Albert Jans Klos

Jacob Wessel
Jan Sterken
Klaas Hilberts Menning
Jacob Peters Peggeman
Albert F. Koster
Geraad P. Giezen
Lambert Koster
Evert Alberts
Roelof Kok
Jan Alberts Booy
Arend Jarstens Koster
Jan Kuijper

Veenbazen 1810. Patenten van 4 gulden:

Hermen Albertus Wermels
Pieter Bruins & Cons.
Klaas Troost
Pries ter Stege & Cons.

Patenten van 3 gulden:

Albert Otten & Cons.
Fake Stoffers Booy & Cons.
Pieter Kersten
Jurjen van Sloten & Cons.
Herm Post & Cons.
Jan H. Vos & Cons.
Aaldert Roelofs
Pieter Geugjes & Cons.
Warner Stoter & Cons.
Otte Berens & Cons.
Jan Berghuis & Cons.
Klaas Gort & Cons.
Roelof Jans Otten & Cons.
Albert Kattouw
Stoffer Aalderts & Cons.
Jan Blanken & Cons.
Kerst Jacobs Sempel
Jan Christiaans Hartman & Cons.
Hendrik ten Kley & Cons.
Pieter Blokzijl & Cons.
De Wed Roelof Koster
Kerst Neutel & Cons.
Arend Peek & Cons.

Albert Steenberghe & Cons.
Jan Ruinen
Willem Snippen & Cons.
Jan Slot van Oosten & Cons.
Derk ten Kaat & Cons.
Jan Alberts Koster
Wed. Harm Koster
Jacob Koster & Cons.
Gerrit Aalders – streep erdoor

Veenbazen 1811:

Jan Simens Scholten
Aaldert Roelofs & Cons.
Hendrikus Kuijpers & Cons.
Stoffer Aalders & Cons.
Jan Jans Blokzijl & Cons.
Hendrik Mertens
Pieter Bruins & Cons.
Klaas Gront & Cons.
Berent Bremer & Cons.
Jan Christiaans & Cons.
Karst Jacobs & Cons.
Albert Otten & Cons.
Harm Wermelts & Cons.
Jurjen van Sloten
Jan Bruins met 2 ploegen
Egbert Zwiers
Kerst Mendel & Cons.
Pieter Kersten
Jan Blanken & Cons.
Pieter Geugjes & Cons.
Derk Bosman & Cons.
Jan Arents Schonewille & Cons.
Samuel ten Hoorn & Cons.
Warner Stoter & Cons.
Fake Stoter & Cons.
Arent Seinen
Jacob van Oosten & Cons.
Jan Berents Bakker & Cons.
Jan Arents Schonewille
De Erven De Vrieze & Cons.
Derk Bosman & Cons.
Jan Kusters en ploeg
Wd. Harm Koster & Cons.
Jacob Koster & Cons.

Jan Reins & Cons.
Klaas Troost & Cons.
Reinder van Oosten en Cons.
Hilbert ten Caat
Wed. Jan Bruins Smit & Cons.
A.A. van Oosten & Cons.
Aaldert Roelofs
Hendricus Kuiper
Jan Berghuis

De mensen die de schepen bouwden en van tuigage voorzagen:

Scheepstimmerlieden 1810 en 1811:

Hendrik Kort
Meijne Fernhout
Jan Schippers Winkel
Jan Uiterwijk Winkel
Arend Koerts Winkel
Jan Berghuis (1810)
Herm Berghuis (1811)

Scheepstimmermans- knechten 1809:

Mattijs Thijsen
Pieter Gerrits Giesen
Jan Snoek
Jan Uiterwijk Winkel
Hendrik Bras
Didelhof ten Heuvel
Jacob Geerts
Lambert Aldering
Albert Geerts
Jan Willem Bennink

Blokmakers en Wieldraaiers 1810 en 1811:

Jan Johannes Padding
Jan Jans Padding (1810)
Derk Kramer (1810)

**Blokkemakers- en
wieldraaiersknechten 1810:**

Hermannus Padding
Derk Oldekamp (1811)

Zeilmaker1807-1811:

Cornelis van Raalte

Smidsbazen 1810 en 1811:

Albert Bosman
Albert Sieders
Hendrik Tiegelaar
Willem Vowinkel
Willem Lukas ten Kaate
Willem de Haan
Herm Sieders

Smidsknechten 1810 en 1811:

Berend Hendriks
Jacob Alberts
Gerrit Jans van der Kamp (1811)

***De mensen die voor het natje en
het droogje zorgden, als de koop
veenbazen en de schippers tot een
akkoord kwamen:***

Tappers en Herbergiers 1810:

Harm Jans Schonewille
Jan Bennink
Hendrik Nijmeijer
Jan Geerts Bakker
Hendrik Wildeboer
Hendrik Arends Stoter
Geert Korte
Hendrik Dekker
Hendrik Katerberg
Jan Hendriks
Simon Wolters
Hendrik Geerts Hofman

Jan Kruithof
Pieter Zepen
Berent van Sloten
Geert Luigjes
Hendrik Alberts Vos
Herm Hempe
Hendrik Jans Smit
Jan Johannes Padding
Hendrik Cornelis Kok
Berend Gerrits
Jan Wolters
Berend Stoter
Jan Sikken
Wed. Jan Booy Slot
Hendrik Dodevis
Frederik Salomons
Klaas Lourens Hogeant
Jan Fernhout
Meine Oldekamp
Wed. Remke Jans
Andries Veldman
Albert Otten
J.L.Hup
Samuel ten Hoorn
Berend Geerts
Kerst Martinus
Jannes Louis
Lubbert Lodewijk
Lambert Berents
Lukas Gerrits
Jan Bouman
Fake Jans
Pieter Duinkerken

Tappers en Herbergiers 1811:

Berend van Sloten
Hendrik Alberts
Geert Korte
Geesje Willems
Meine Oldenkamp
Hendrik Wildeboer
Hendrik Nijmeijer
Anderies Hellman
Berend Gerrits
Albert Otten

Herm Hempe
 Hendrik Geerts Hofman
 Jan Johannes Padding
 Jan Wolters
 Harm Jans Schonewille
 Pieter Duinkerken
 J.H. Fernholt
 Frederik Salomons
 Jan Bennink
 Jan L. Hup
 Hendrik Dekker
 H.B.Katerberg
 H. Ar. Stoter
 Beerent Stoter
 Hendrik Cornelis Kok
 Jan Kruithoff
 Lubbert Lodewijk
 Geert Luggie
 Jan Likken
 Peter Evers Zepen
 Hendrik Jans Smit
 Jan Bosman
 Lucas Geerts
 Simon Wolters Oostindien
 Lambert Beerents
 A.A.Menning
 Herm Lamberts Tapper
 Hendrik Smit
 J.G. Bakker
 Samuel ten Hoorn
 A.Kniertin
 Tijs Tijssen
 Stoffer Klaas
 Albert Jacobs Klunder
 R.P.Steen
 Gerrit Schuldung – streep erdoor
 Jan Berents Bakker
 Willem Bakker – streep erdoor
 Wiger Alberti Verhoek – streep

erdoor
 Arend Alberts Klinkien

Degenen die zorgden voor de inhoud van de kroezen:

Brierbrouwers, in 1810 en 1811:

Roelof ten Oever.
 De Wed.Johannes Meijer
 Roelof Veningen

Branders:

Derk Brandlicht
 P. van der Veen
 J.H.Smit

Brandersknechten in 1810:

Jan Kok
 Hendrik Bokking
 Herm Simens Raat

Brandersknechten in 1811:

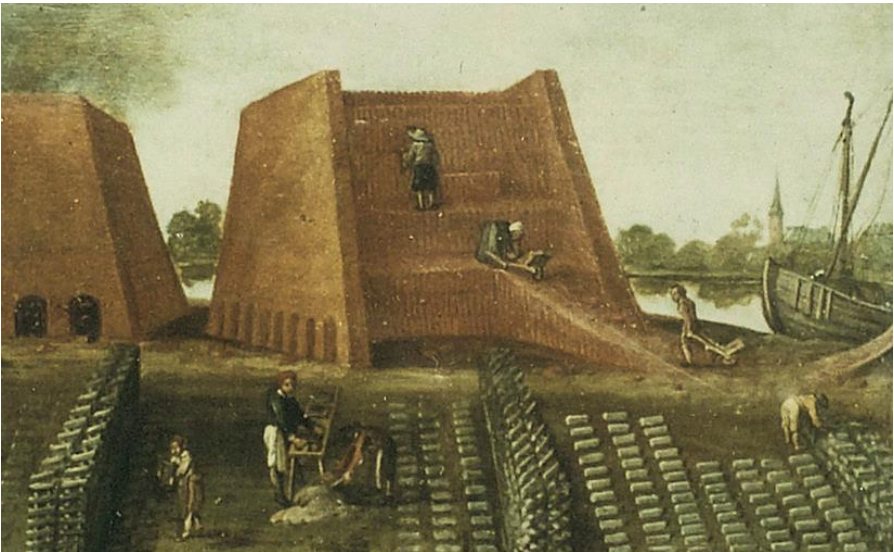
Harm Frans
 Albertus ten Hartog
 Hendrik Bukking

Venter in genever in 1808:

Albert Jacobs

De vraag is of deze lijsten volledig zijn. Hendrik Roelofs Dodevis heeft bijvoorbeeld een patent als tapper gehad over de periode 1807-1810. Hij staat niet bij het rijtje van 1811. Maar of dat ook inhield dat hij niet meer tapte? Simon Jans Schonewille was ook actief als tapper, en ook hier missen we een patent van. 'Stille knijpen' waren een begrip, in die dagen. Simon Jans Schonewille en Hendrik Duinkerken hadden

samen een patent als veenbaas. We missen ze in het rijtje van 1811. Mogelijk waren ze aan het werk bij een derde, want dat patent lijkt vooral afgegeven te zijn voor bedrijven, ongeacht degene die het werk deed. Zo weten we bijvoorbeeld zeker dat Hendrik Thijs Thalen levenslang in de gevangenis zat, maar hij kreeg bijvoorbeeld in 1809 wel een patent als veenbaas, samen met Jan Jans Booy, zijn schoonzoon. Jan Jans Booy deed het werk, op het bedrijf van zijn schoonvader. Vaak is de gepatenteerde groep ook als zodanig aangeduid, wanneer sprake is van iemand & consorten (hier aangeduid als & Cons.). In 1810 werden de veenbazen nog uitgesplitst in een groep met een patent van 4 gulden en 3 gulden, in 1811 betaalden ze allemaal 3 gulden. Dat geeft ons weer enig inzicht in de omvang van de turfgraverij. Die van 4 gulden in 1810 hadden blijkbaar topproducties. Die ene zeilmaker, dat was deels omdat er zoveel vaartuigen waren die enkel werden geboomd, voortgeduwd met een 'boom'. Maar schippers konden ook onderweg hun inkopen doen, bij zeilmakers elders. Dat gold ook voor de blokmakers, die we net als hun knechten niet vermeld vinden in 1811. Blijkbaar hadden ze toen geen nieuw patent nodig. De blokmakers maakten de 'blokken', houten katrollen, waardoor de touwen op het schip liepen, om zeilen en masten omhoog te kunnen hijsen. Een enkele keer hebben we alleen patenten van voor 1810, omdat ze daarna blijkbaar buiten het vergunningstelsel vielen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de scheepstimmermansknechten. Hoe dan ook, de registers brengen ons dicht bij de schipperij in de Franse Tijd, dan ooit tevoren mogelijk was.

Zicht op een 17^e eeuwse steenfabriek, in dit geval in Vianen. Heel wat Hoogevense pramen voeren de IJssel op, naar de fabrieken in die omgeving.

DE SCHIPPERS VAN EIND 1826

De afvaartregisters van Hoogeveen zijn niet allemaal bewaard gebleven. Hier en daar mist er een jaar, op andere plaatsen tientallen jaren. Tussen 1778 en 1826 zijn helemaal geen registers bewaard gebleven, net zo min als na 1826. De laatste twee maanden van 1826 zijn hier helemaal weergegeven. De peilbalk werd enkele dagen voor de afvaart van een vloot in de vaart gelegd. Vervolgens kreeg men nog een of twee keer een herkansing. Wie dan nog niet over de balk was gevaren, kon wachten op de volgende vloot.. Het register van 1826 kent zoveel data en zodanig kort op elkaar, dat dit een register zal zijn van de afgifte van de briefjes, die men moest laten zien als men over de peilbalk wilde varen. Op de aangegeven data kwamen mensen langs om te betalen voor een vracht. Meestal ging het om een praam turf, volgens de Hoogeveense standaard. Daarna meldde men zich daarmee bij de peilbalk, op volgorde van binnenkomst, met de praam, op aangegeven data.

Er werd zo hier en daar bij vermeld dat het ging om een schuit, aakje, of somp (diverse scheepstypen). Men noteerde er ook bij: Legeveen, Spier, Lutter, Broek, Kerken of Weme. Dat betekende dat de vracht afkomstig was uit het Lageveen, de marke van Spier, het Lutterveld, de Westerborker Broekvenen (Nieuweroord) of – en dat geldt voor de beide laatste aanduidingen – uit het Kerkenveld. Wanneer dit bij de namen is vermeld, dan is dit dus geen deel van de naam. Als er geen aanduiding achter een naam staat, dan betekent dit dat de turf afkomstig was uit de 'Colonie', zoals men Hoogeveen nog steeds bleef noemen. Het ging dan om het deel van Hoogeveen dat onder viel onder het gebied van de Compagnie van 5000 Morgen. Niet alle aantekeningen zijn begrijpelijk. Onduidelijke noties zijn voor het overzicht weggelaten.

Bij de grauwe turf werd een van de bladzijden begonnen met "Gauwe 1826 den 20 october", terwijl uit de volgorde van de registraties blijkt dat het ging om november. Ach, een mens kan zich vergissen. Het toch al niet te goed leesbare handschrift, waarbij diverse letters als a en o, of m,n,w en u naast elkaar sterk op elkaar lijken, werd ook nog voorzien van een dikke streep door de naam. Blijkbaar werd na het inleveren van de afvaartbriefjes nog weer gecontroleerd of alle briefjes terug waren. Maar het maakte de tekst niet al te leesbaar. Om het nog lastiger te maken: de administrateur zette de naam zoals hij zelf dacht dat het goed was, of zoals de persoon in kwestie in de volksmond heette. Hendrik Metselaar staat er in onder de bijnaam 'Hendrik Botties'. Als hij al volle namen vermeldde, want soms bleef het bij voorletters. Of je leest 'Kat', wat misschien 'Kats' zou moeten zijn, 'Katof' bij iemand die Kattouw heette, 'Boumeester' waar het nageslacht Bouwmeester heet, ga maar door. Het waren werkaantekeningen voor de persoon die de administratie rondom de inkomsten van de vaart bij moest houden, en die persoon heeft er nooit bij stil gestaan dat wij na bijna 200 jaar nog willen begrijpen wie wanneer precies als schipper actief was. Sommige schippers kwamen in twee maanden tijd diverse malen langs, anderen slechts één of twee keer. Er zijn dus dubbelingen in namen. Dat zegt iets van de activiteit van die schipper in de betreffende periode. Dit afschrift wil niet meer zijn dan een indruk. We zien de laatste maanden en dagen van 1826 aan ons voorbijtrekken.

Bovenaan een bladzijde noteerde de administrateur wat uitgebreider op welke datum een bladzijde begon. Tussendoor zette hij kortweg een getal voor een naam, om aan te geven dat die persoon, en de mensen erna, op een volgende datum kwamen betalen voor de afvaart. Hier staan alleen de tufschepen vermeld. Er voeren zo nu en dan ook pramen en (trek)schuiten op en af met o.a. steen, hout, boekweit en heide. De volgende schippers voeren af met zwarte- en grauwe turf:

Zwarte 1826 den 1 november

Albert Stooter - Weme
 Jan Klos - Weme
 H.Veuger
 L.Bosman
 Hendrik Stoter - Tiender
 Jan Berents Kleijne
 H.Berents Kleijne
 Harm Jans Otten - Tiender
 2 Albert Koster - Weme
 Klaas Jans Boer - Weme
 E.B.Boer
 Jacob Tiegelaar
 Willem Danneburg
 Jacob Metselaar
 J.Jans Booij
 Roelof Carst
 Egbert Klaas Snippe
 H.H.Jongevos
 Klaas Stoffers
 Geert Wolters - Weme
 J.W.Seijnen
 Jacob van Putten - Weme
 B.Coeling
 J.Booij
 Albert Boumeester
 Hendrik Kamman - Weme
 3 R.H.Post
 Albert Berents Kleijne
 Hendrik Stoter - Tiender
 Jan R. Otten
 Jan Kwint - Weme
 Hendrik Berents Kleijne
 4 Jannes Smit
 Roelof Kreeft
 Berent H. Boer
 Klaas Derks
 Hendrik Booij
 Aaldert B. Kleijne
 Roelof Hendriks - Weme
 Gosen Jans Botter
 H.H.Veldman

Zwarte 1826 den 6 november

Mannes Schaap
 Derk Maatjes
 C. Bruins
 Jan siemens
 Jan Tiegelaar
 7 Teijs Talen
 Pieter Stoffers
 Roelof Heuvelman - Tiender
 J. Veldman
 Derk Loman - Weme
 Hendrik Moes
 Seijne booij
 H. Welmers
 H. Moes
 Egbert de Boer - Tiender
 Jannes Giethoorn
 Jan Meijer - Weme
 Arent Jans Strijker
 J.Jacobs
 H. Moes - Tiender
 8 Albert Kat
 Hendrik Snieder
 H.Henbers
 Booij Egberts Slot
 L.F.Bosman
 J.Harms Post
 9 Hendrik Hagen
 Jan Muis - Weme
 Jan Tielbaart
 Hendrik Lensen - Weme
 Roelof Botter
 Willem Harms Smit
 Hendrik Jans Vos
 Jan Jans Kiel
 D.B.Slot
 G.Booij

Zwarte 1826 den 9 november

A.Giethoorn
 Gerrit H. van Goor - Weme

Jan Geerts Bols
 Jan A. Veldman
 A.C.Hartman
 Jan Botter
 J. Otten - Tiender
 H.H.Vos
 Warner Warners
 Hendrik Talen
 Jan Kreusen
 Stoffer Hendriks
 10 Jan Smit - Tiender
 Klaas Jans Koster
 Hendrik van Putten
 Albert Hendriks
 Jan Pool
 Jan Banen
 H. Veldman
 Lambert Koster
 Hendrik Veuger
 G. Giesen
 A.H.Stoter
 Hendrik Barels Kleijne
 Roelof Harms Post
 J.H.Scholten
 Klaas van Dalen
 Jan berents Kleijne
 11 K.B.Kleine
 H.E.Slot
 Fredrik Jans Vos
 Jacob Klouwen
 B.Coeling

Zwarte 1826 den 11 november

Jannes Booij
 J.Metselaar
 Harm Jans Otten - Tiender
 Fredrik Jacobs
 13 Stoffer Alberts Kattouw
 J.W.Seijnen
 Hendrik Wierbos
 Wolter Egberts
 Albert Hartman
 Hendrik Berents Boer
 Jacob van putten
 Jan hendriks Hartman
 F.Talen
 Warner Nijmeier - Tiender
 14 Lambert IJmker
 H.H.Vos
 15 Jan Botter
 Jacob Jans Vos

Jannes ten Oever
 Hendrik Pieters Strijker - Lutter
 Jannes Troost
 Gosen Jans Botter
 Chris Bruins
 Theijs Talen
 Seijne Arents
 Jacob Tiegelaar
 16 Arent Winkel - Weme
 Jan Kat - Lutter
 Jan Manak - Spier
 Hendrik Wessels – Een schuit
 Hendrik Jans Vos
 Albert Boumeester
 Hendrik Otten
 Roelof Kapteijn - Lutter
 Jan Roelofs Rouw
 Jan berents Vos
 G.Wolters

Zwarte 1826 den 16 november

K.Warners Sempel
 Derk maatjes
 H.Moes - Tiender
 Albert Berents
 J.R.otten
 J.Kreeft
 B.Schokker
 Pieter Vos - Weme
 Albert Moes
 Arent Capteijn - Lutter
 Klaas Smit
 Jan Jans Koster
 Roelof Olde
 Gerrit Egging - Weme
 Mannes Schaap
 Arent Salomons
 Arent van Oosten
 Willem Danneberg
 H.Welmers
 Klaas Derks
 L.Bosman
 Booij Egberts
 Jan Tijelaar
 Jan Kwint de Oude
 A.Giethoorn
 Stoffer Hendriks
 Aaldert Mennink- Legeveen
 18 Jan L. Hartman
 Harm Hendriks Booij - Lutter
 Mine Berents

Jan Muis - Weme
Klaas Jacobs Boer - Broek
Albert Koster - Broek
Arent Hartman
K.B.Kleijne
Harm A.Veldman
K.S.Gord
Jan Stoffers
Jan Jacobs Scholten

Zwarte 1826 den 18 november

R.H.Post
Jacob Troost
20 H Muis Gzoon
H.E.Slot
Jan Troost
Anderies Veldman
Albert Winkel
A.C.Hartman - Tiender
Roelof Heuvelman - Tiender
Geert Jeulen
Seijne Booij - Broek
J.S.Scholten
Jacob Post
H.Heubers
21 Jan Geerts Bols
D.D.Bosman
Jan Berents Kikkert
Jannes van Oosten
Jacob van Putten
Jurjen A. Hartman - Broek
Albert H. Stoter - Broek
Hendrik Botties
Jannes Giethoorn
Harm Jans Otten - Tiender
22 Egbert Jans Boer
H.R.Koster - Lutter
H.A.Stoter - Broek
Kasper Schatten
Jan Kreusen
H.Veldman
23 Jacob Peggeman - Weme
Jacob Jans Vos
Berent Boer - Broek
H. Moes - Tiender
H.J.Vos
Arent Winkel - Weme
Hendrik Berents boer
B.Koeling
Derk Maties

Zwarte 1826 den 25 november

Harmannes – Somp, Broek
Jan Botter
Gosen Jans Botter
Jannes Smit
Jan Lamberts Hartman - Legeveen
Jan Otten - Lutter
L.F.Bouman
Frederik Jacobs
Hendrik Berents
Jan Nijmeier
27 H.P.Strijker – Lutter
Albert Moes
Roelof Troost
Jan Banen
Hendrik Jans Vos
H.Stoter - Tiender
Hendrik Harms Stoter – Schuit, Broek
A.J.Giethoorn
Jan Smit - Broek
Jacob Post
Jan Smit - Schuit
Jan Hartman
28 Stoffer Hendriks
Jan Muis - Weme
Wolter Snippen - Weme
Jan Pool
Hendrik Botties - Lutter
29 H.A.Veldman
Jan Post
G.Giesen
30 Warner Nijmeier - Tiender
H. van Goor
Willem Dannenbarg
Derk Wijkman - Weme
Arent van Oosten - Weme
H.Welmers
H.Hubers
A.J.Boer - Spier

Zwarte 1826 den 1 december

H.Giethoorn
Egbert de Boer - Broek
Hendrik Jans Otten
Arent Fredriks Salomons
Jan Lefferts Gort - Broek
Fake A. Stoter - Broek
Hendrik hagen
J.Willems
Hendrik Wierbos

Wolter Egberts
F.F.Talen
2 Muis Berents - Broek
H.H.Jongevos
Jacob Jans Vos
Albert Kats
Fake Talen
K.Reijnts Smit
Jan Roelofs Rouw - Weme
Jan Meinen - Lutter
Jacob Klouwen
Jurjen Hartman - Broek
Hendrik Kattouw
Jan Berents Otten
Jan Otten
Hendrik Jans Veldman
Klaas Derks
Jan Kat - Lutter
Harm Geerts - Lutter
Jannis Bremer
Jacob van Putten
Jan Mannak – Spier boven Schut
Jan Jans Kiel
Jan Tiegelaar - Broek
Zeijne Booij - Broek

Zwarte 1826 den 4 december

H.E.Veldman - Spier
P.Stoffers
5 Jan R.Otten - Broek
A.Giethoorn
B.Coeling
H.Jans Vos
Pieter Jans Vos – Weme
Albert H. Stoter - Broek
Jacob Metselaar
Roelof Olde
A.J.Strijker
Harm Booij - Broek
Jan Kwint - Broek
R.Heuvelman - Tiender
Kasper Scholten
Klaas Jacobs Boer - Broek
J. ten Oever - Tiender
Berent Schokker
A.C.Hartman - Tiender
6 Albert Hartman
Arent Booij
Harm Booij
Albert Koster - Broek
Hendrik Berents Kleijne

B.E.Slot
Teijs Jannes Talen
Jan Kwint de oude
Hendrik Berents Boer - Kerken
Jacob Scholten
Jan Geerts Bols
L.F.Bosman
Arent K.Hartman - Lutter
Hendrik P. Strijker - Broek
7 Mannes Schaap
8 Wolter Dekker - Broek

Zwarte 1826 den 8 december

Hendrik Stoter -Broek
Klaas Koster
Jacob H. Post
Albert Moes
Albert Winkel - Weme
Gosen Jans Botter
Albert Jacobs Boer - Weme
11 Jan Post
Fake Arents Stoter - Broek
D. Maatjes
Hendrik Hendriks Jonge - Broek
Jan Smit - Broek
Jan Otten - Lutter
H.E.Slot
G.Giesen
R.Boumeester
Berent H. Boer - Broek
Harm Reijers - Broek
Karst Warners Sempel - Broek
Derk Bosman - Broek
12 Hendrik Bosman
H.Jans Otten
Jacob van Putten
Willem Danneberg
13 K.R.Smit
Jacob Vos
Hendrik Jannes Talen
Jan Banen
Jan Hartman
Jannes Giethoorn
G.Booij
Evert van Veen - Broek
Jacob Bosman

Zwarte 1826 den 13 december

Jan Lok
Gerrit Egging - Weme

14 Hendrik Kattouw
 Stoffer Derks Bosman - Broek
 Geert Wolters Kleijne
 Jan Hendriks Boer
 Jan Kreusen - Broek
 Hendrik Veuger
 Arent van Oosten - Tiender
 15 A.Moes
 Jan Booij
 Jurjen Hartman - Broek
 J.S.Scholten
 16 Hendrik van der Haar – Aakje, Broek
 Jacob Peggeman - Broek
 Roelof Otten - Broek
 18 Jannes Bremer
 20 Wolter Egberts
 21 Egbert Somer
 Fake Stoter - Broek
 Jan Roelofs Rouw
 27 Hendrik Giethoorn
 28 Hendrik Vos
 Gerrit Vos - Schuit
 Willem Harms Smit
 29 Fake A. Stoter - Broek
 30 Jacob Bloemborg

Grauwe 1826 den 1 november

Booij Hendriks
 3 Klaas Kok
 4 H.G.Veuger
 6 Albert Koops - Spier
 7 Pieter Duinkerken - Weme
 9 Warner Warners
 11 Albert Kat -Lutter
 Jan Berents Kreusen
 13 Hendrik Veuger
 14 Jan Pieters Strijker
 Roelof Otten
 16 Booij Hendriks
 Roelof Kreeft
 W.G.Veuger
 Egbert de Boer - Tiender
 17 Reit Houwink – Aakje, Broek
 J.A.Klatender (?)
 Albert Roelofs Sempel
 18 Fake Willems
 W.W.Sempel
 Egbert Snippen

Grauwe 1826 den 20 (november)

P.Stoffers Gort
 Hendrik Snieder
 J.Jans Otten - Tiender
 Arent Kat
 Roelofs Smit
 20 Hendrik Talen
 Fredrik Jans Vos
 Koert Hartman
 Albert Gerrits – Schuit, Weme
 23 A.P.Strijker
 Jan Pieters
 R.Boumeester
 Roelof Kreeft
 24 Albert Veld
 Jan Berents Kreusen
 Jannes Booij
 Stoffer Katof
 Albert Gerrits Sterk
 Jacob Tiegelaar
 Chris Bruins - Lutter
 J.W.Seijnen
 Pieter Duinkerken - Weme
 Roelof Boering (?)
 Jan Pot - Tiender
 27 Egbert Snippen
 Booij Egberts Slot
 Seijne Arents
 J.A.Klos
 Roelof Harms Post
 28 Lambert Koster
 H.E.Slot
 K.Warners
 Benne Gosens
 29 K.R.Kleijne
 Hendrik Snieder
 K.Smit - Tiender
 Fredrik J.Vos
 Albert Roelofs
 W.G.Veuger - Broek
 Fake Willems Kleijne
 H.Farnhout

Grauwe 1826 den 1 december

Albert Arents - Spier
 Stoffer Derks Bosman - Broek
 Gerrit Kreeft
 Koert Hartman
 G.Booij
 Jan Hendriks Booij

Jannes Giethoorn
Jan Hendriks Hartman
W.W.Sempel
Derk Bosman
Hendrik Moes - Tiender
H.Moes
Arent Kat
Albert Kat - Lutter
K.S.Gord
4 Jannes Booij
Gerrit van Goor
J.W.Seijnen
Roelof Kreeft
Jan Berents Kikkert
Harm Jans Otten - Tiender
Stoffer Katof
Jan Berends Vos
Jan Pieters
Jan Simens Scholten
Reit Houwink – Aakje, Broek
5 D.B.Slot
Wolter Seijnen
Jacob Kamman
Egbert Snippen
Jacob Tiegelaar
6 Hendrik Outen
Jan Pots - Tiender
Hendrik Veldman -Kerken

7 Albert Veld
Derk Loman
Hendrik Botties
R.H.Post

Grauwe 1826 den 11 december

Hendrik Botties
K.B. Kleijne
Roelof Kreeft
12 Jan H. Hartman
J.P.Strijker
Jannes Booij
Albert Arents – Spier, door Broek,
Schuit
13 Lamert Koster
Hendrik Giethoorn
14 Stoffer Kattouw
Harm Veldman
15 Jan Berents Kikkert
Arent Kat
Jacob Tiegelaar - Weme
Albert Kat - Lutter
J.Bremer
18 Hendrik F.Talen
19 Albert Kats
Egbert Stoffers
28 Harm Jager

VERVENERS MET KLEINE PRAMEN IN 1867

Ook na de totstandkoming van de nieuwe vaart bleven er schippers varen met kleine Hoogeveense pramen. De verveners van veen-vereniging 'De Eendracht' die kleine pramen hadden, kwamen op 31 januari 1867 tot een akkoord over de wijze van laden van die pramen, zodat door de turfmakelaar in Zwartsluis en de potentiële klant een goede inschatting gemaakt kon worden van de lading. De volgende verveners waren eigenaren van kleine pramen of lieten in hun venen kleine pramen laden:

Johs. Bremer
K.Gort
H.Warmels Cz.
A.R.Kikkert
A.J.Strijker
W. de Vries
R.Berkenbosch Jz.
J.Blanken Gz.
K.Robaard
K.Blanken
R.Robaard
P.P.Smit

P.P.Smit Jr.
M.Winkel
Klaas Troost
H.Masselink
J.Zwiers Jr.
D.Bruins Slot
P.Steenbergen
H.J.Carsten
J.P.Brinks Paalman
Johs. Wessels Boer
P.Bruins Slot Wz.
G.Voerman

H.K.Koster
H.Brandligt
K.B.Koekkoek
H.Middelveldt
Wed. B.J. de Jonge
J.Bruins Slot Wz.
J.Bruins Slot Jz.
W.Bruins Slot Jz.
H.IJmker Wz.
F.K.Amshoff
Jan Bruins Slot Dz.
T.Fernhout Kz.

J.V.Boer
K.Veningen
J.Sieders
G.Haar
G.Moes
J.Koster Pz.
F.H.Robaard
R. ten Oever
H.Strijker
K.E.Snippen
J.H.Moman
B.J.Kikkert
K.Troost Kz.
J.Booij Jr.
J.Warmels
Pieter Zwart
H.H.Duinkerken
K.Winkel
B.B.Boer
Jan Troost Jacz.
Joh. Steenbergen

J.G. de Graaff
J.J.Smit
Arend Metselaar
P.Pries ter Steege
H.Pries ter Steege
J.E.Boer
K.A.Kattouw
B.R.Kikkert
J.E.Boertien
A.L.Kats
E.E.Veldman
B.H.Vos
E.E.Veldman
P.J.Strijker
J.H.Klinkien
A.Tigelaar
H.S.Schonewille
J.Winkel
S.Brandligt
R.Bakker
J.W.Boer Jr.

J.Ballast
R.Troost
J.Booij
A. Metselaar
A.Lijster
J.Schelhaas
J.A. Metselaar
N.Duinkerken
A.Blanken
H.van Hees
R.L.Boer
W.K.Leunge
Joh. Hend.
Schonewille
J.P.Schonewille
G.Lanting
D.Koopman
Wed.W.Strijker
G.G.Zwiggelaar
Wed. D.P.Kleine
Alb.Blanken

Anno 1847 den 22 October
heeft geladen *Alb Seinen*
van het Echtens Hoogeveen een
Praam zwarte Turf, door
Tien deunen van Broek
231 Warmels
De Nieuw Bork en Broek 1/160

Een laadbrieftje uit 1847, ondertekend door Harm Warmels, rentmeester van de Compagnie. Albert Seinen heeft in het Tiendeveen zwarte turf geladen en voer daarbij met zijn praam door het veen van Bork en Broek (Nieuweroord), dus van achter het Noordse Schut. Hij betaalde f 1,60 en mocht vervolgens over de peilbalk, om af te varen via de Hoogeveense Vaart. Van dit jaar bestaat geen register meer. Vanaf 1852 was er geen 'valkvaren' meer en werd er op een andere manier vaargeld betaald.

(De afvaartregisters van Hoogeveen zijn te vinden in het Archief van het Huis te Echten, onder de nummes 1106, 1107 en 1108. Het patentenregister geeft namen van nog veel meer beroepsbeoefenaars. Het is te vinden in het archief van de gemeente Hoogeveen, Oud Archief 1682-1814 no. 190. Haardstedenregisters vinden we o.a. gedigitaliseerd op www.alledrenten.nl. Er ligt in het Oud Archief ook een register van omstreeks 1811, dat onder de naam 'schippersboek' is gedigitaliseerd, en eveneens veel namen bevat. Het is echter geen tijdbeeld van de schipperij in een doorsneejaar, maar een lijst van mensen die varen of gevaren hebben, en in aanmerking zouden komen voor militaire dienst bij de marine. In die zin bevat het wel aanvullende informatie, maar geen beeld van de Hoogeveense schipperij van 1811, toen het werd samengesteld. Het register is te zien op: http://www.hoogeveen-historie.nl/upload/1683/documents/918-Schippersboek-waterv_1762-1788.pdf. De lijst met verveners uit 1867 ligt in Archief Huize Echten no. 889a.)